

جمهوری اسلامی ایران

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۵ تهران

محل مهر مدرسه

شماره سندلی:

دبیرستان نمونه دولتی سلمان فارسی نام و نام خانوادگی: رشته: انسانی شماره کلاس: ۱۰۴ نام دبیر: خانم شهیمیری نمره باحروف: نمره برگه: امتحانات نوبت اول - دی ماه ۱۴۰۲ ساعات امتحان: ۸ صبح وقت امتحان: ۸۰ دقیقه تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۴ تعداد سوالات: ۲ برگ	
«سال مهار تورم و رشد تولید»	
سوال	سؤالات
۱	«دانش آموزان عزیز پاسخ همه سؤالات در برگه پاسخنامه نوشته شود.» تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: (۱) از آن جهت که تبحر در منطق به تمرین و ممارست نیاز دارد پس منطق علمی ابزاری است. (۲) علم منطق در حوزه زبان و الفاظ تنها به بررسی اصول و قواعد کلی می پردازد. (۳) وظیفه علم منطق تعریف اصطلاحات علوم مختلف است. (۴) تفاوت استدلال قیاسی و استقرایی در نوع حمایت مقدمات از نتیجه است.
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: (۱) لازمه استحکام بنای فکری انسان است اما محتوای این بنا از علوم دیگر تهیه می شود. (۲) دلالت لفظ بر معنا که دربردارنده بخشی از معنای اصلی لفظ است، دلالت نام دارد. (۳) استفاده از استعاره در تعریف موجب می شود شرط تعریف رعایت نشود. (۴) اصطلاح قیاس در ادبیات فارسی معادل استقرای است.
۳	هر یک از موارد سمت راست با یکی از موارد سمت چپ مطابقت دارد؟ شماره مورد نظر را بنویسید: (یک مورد اضافی) الف) مبنای استقرای تعمیمی ب) مبنای استقرایی تمثیلی ج) استنتاج بهترین تبیین د) استقرای تعمیمی قوی (۱) بررسی فرضیه های علمی (۲) مبنای علوم تجربی (۳) تخمین (۴) توجه به وجوه اختلاف (۵) شباهت ظاهری
۴	گزینه مناسب را انتخاب کنید: (۱) کاربرد الفاظ «تیر» و «گل» ممکن است موجب چه مغالطه ای بشود؟ ۱- نگارشی کلمات - اشتراک لفظ ۲- اشتراک لفظ - نگارشی کلمات (۲) با توجه به کدام گزینه نمی توان تعریف مفهومی ارائه کرد؟ ۱- مفهومی که عام تر از آن مفهومی نیست. ۲- مفهومی که مصداق و مثال ندارد. (۳) در تعریف «مثلث به شکل دارای سه ضلع»، به ترتیب کدام گزینه رابطه «مثلث با مفهوم عام» و رابطه «مفهوم عام با مفهوم خاص» را نشان می دهد. ۱- عموم و خصوص مطلق - تساوی ۲- عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق
ادامه سوال ها در صفحه دوم	

سوال	ادامه سوال های منطق دهم	رشته: انسانی	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/ ۴	بارم
	۴) چرا استنتاج بهترین تبیین نوعی استقرا محسوب می شود؟ زیرا ۱- از بررسی موارد جزئی به یک نتیجه کلی می رسد. ۲- همه احتمالات بررسی نشده و نتیجه قطعی نیست.			
به سوال های زیر پاسخ دهید:				
۵	به ترتیب دو عبارت «اگر جاده ناهموار باشد» و «گر دست فتاده ای بگیری؛ مردی» بیانگر کدام یک از اقسام علم است. تفاوت آن ها را بنویسید.			۱
۶	توضیح دهید چرا علم منطق به دو بخش تعریف و استدلال تقسیم شده است؟			۱
۷	عبارت زیر بیانگر چه نوع مغالطه ای است؟ دلیل خود را توضیح دهید. «مادر: دخترم از دست ناراحتم! کودک: از کدام دست؟!»			۰/۷۵
۸	استفاده از «جناس تام» ممکن است باعث چه مغالطه ای شود؟			۰/۲۵
۹	در کلمات مشخص شده نوع دلالت لفظ بر معنا را بنویسید. ۱) سَرَم را سَرَسَری مَتراش ای استاد سلمانی / که ما هم در دیار خود سَری داریم و سامانی ۲) سَری به نیزه بلند است در برابر زینب / خدا کند که نباشد سر برادر زینب			۰/۷۵
۱۰	در عبارت زیر یک مفهوم جزئی و یک مفهوم کلی مشخص کنید. «سعید بی وجود صحبت یار / همه عالم به هیچ نستائیم»			۰/۵
۱۱	مشخص کنید میان هر کدام از مفاهیم زیر کدام یک از نسبت های چهارگانه برقرار است؟ ۱) مادر و کارمند ۲) فلز و فولاد ۳) تصدیق و جمله خبری ۴) نخود و آش			۱
۱۲	با در نظر گرفتن نسبت های چهارگانه از بین مفاهیم زیر چهار مفهوم مرتبط را انتخاب کرده و آنها را از عام به خاص مرتب کنید. «درخت کاج ، موجود ، گیاه ، حیوان ، زرافه ، جاندار» < < <			۱
۱۳	با توجه به قضیه «بعضی الف ب است» چند مورد از نسب های چهارگانه ممکن است میان الف و ب برقرار باشند؟ آنها را بنویسید.			۰/۷۵
۱۴	تفاوت دو مفهوم «امام رضا (ع)» و «ضامن آهو» را بنویسید.			۰/۵
۱۵	اقسام تعریف های زیر را مشخص کنید. ۱) هنجار اجتماعی: رفتاری که روابط و کنش های اجتماعی را تنظیم می کند. ۲) استدلال: مانند استقرای تمثیلی، استقرای تعمیمی و قیاس ۳) برجام: مُخَفَف برنامه جامع اقدام مشترک ۴) فلسفه: عربی شده کلمه فیلسوفیا به معنای دوستداری دانایی			۱
۱۶	اشکال تعریف های زیر را مشخص کنید. ۱) درخت: گیاهی که از زمین می روید. ۲) تلویزیون: جعبه جادویی ۳) حیوان: موجود زنده دوپا			۱/۲۵
ادامه سوال ها در صفحه سوم				

سوال	ادامه سوال های منطق دهم	رشته: انسانی	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۴	بارم
	۴) یخچال: وسیله‌ای که مواد غذایی را خنک نگه می‌دارد. ۵) وقتی که غصه نداشته‌هایت را می‌خوری یعنی اگر نداشته باشی باید غصه بخوری.			
۱۷	برای مفاهیم زیر تعریف‌های خواسته شده را بنویسید. ۱) تعریف مفهومی استدلال استقرایی: ۲) تعریف مصداقی تصور:			۱
۱۸	منظور از این عبارت که «رابطه تعریف با مفهوم مجهول باید رابطه تساوی باشد» را بنویسید.			۰/۵
۱۹	نوع استدلال‌های زیر را مشخص کنید. ۱) چند تن از همسایه‌های من که مازندرانی هستند سحرخیزند، پس همه مازندرانی‌ها سحرخیزند. ۲) اول هر ماه کارتخوان‌ها گند عمل می‌کنند احتمالاً به خاطر واریز بیشتر حقوق‌ها در این روزها، تراکنش‌ها بالاست. ۳) سبک مغزی که از اسباب جهان به خود می‌بالد مانند حمّالی است که از بار گران بر خود ببالد.			۰/۷۵
۲۰	نوع استدلال زیر را مشخص کرده و قوت و ضعف آن را بنویسید. «با بررسی ۱۰ مدرسه از ۱۰۰ مدرسه استان فارس معلوم شد دانش آموزان پایه دهم به منطق علاقمند هستند.»			۰/۵
۲۱	تمثیل ناروای زیر را با توجه به وجوه اختلاف نقد کنید. «پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بد است / تربیت نا اهل را چون گردکان بر گنبد است»			۰/۵
۲۲	در استدلال زیر به کمک استنتاج بهترین تبیین چه نتایجی می‌توان گرفت؟ دو مورد را بنویسید. «شخصی بالای برج ایستاده است و آتش نشانی و پلیس و جمعیت زیادی پایین برج جمع شده‌اند.»			۰/۵
۲۳	نوع مغالطه‌های زیر را مشخص کنید. (اشتراک لفظ، توسل به معنای ظاهری، نگارشی کلمات، ابهام در مرجع ضمیر، تمثیل ناروا، تعمیم شتاب زده) ۱) در روایتی آمده: زنان پیر وارد بهشت نمی‌شوند. ۲) شیشه میز شکست، آن را دور انداختم. ۳) مادرم گفت که عاشق نشوی؛ گفتم: چشم! - چشم‌های تو مرا بی‌خبر از چشمم کرد. ۴) گفتم: فعلاً کمی دست به عصا باش. گفت: آخر عصا ندارم! ۵) در دو سال اخیر، تهران پاییز کم بارانی داشته است، لذا امسال نیز پاییز کم باران است. ۶) رابطه دوستی مثل یک حساب بانکی است. اگر زیاد از آن خرج کنی موجودیش تمام می‌شود.			۱/۵
۲۴	اصطلاحات زیر را تعریف کنید. ۱) مفهوم کلی: ۲) استدلال قیاسی:			۰/۵ ۰/۵
			جمع نمره	۲۰
		«آرزومند موفقیت و سربلندی شما عزیزان»		

دبیرستان نمونه دولتی سلمان فارسی	امتحانات نوبت اول – دی ماه ۱۴۰۲	نام دبیر: خانم شه‌میری
رشته : انسانی	شماره کلاس: ۱۰۴	
کلید سوالات درس: منطق دهم		

«سال مهار تورم و رشد تولید»						
ردیف	پاسخ سؤالات					بارم
۱	غ (۱	ص (۲	غ (۳	ص (۴	(ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۱
۲	(۱ منطق	(۲ تضمّنی	(۳ واضح بودن	(۴ تمثیلی	(ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۱
۳	(الف) ۳	(ب) ۵	(ج) ۱	(د) ۲	(ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۱
۴	(۱) ۲	(۲) ۱	(۳) ۲	(۴) ۲	(ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۱
به سوال‌های زیر پاسخ دهید:						
۵	تصور(۰/۲۵) – تصدیق(۰/۲۵) در تصور حکم و قضاوت وجود ندارد اما در تصدیق حکم و قضاوت وجود دارد.(۰/۵) (بیان هر تفاوت درستی نمره دارد).					۱
۶	از آنجا که وظیفهٔ منطق جلوگیری از خطای اندیشه است،(۰/۲۵) علم منطق به دو بخش اصلی تقسیم شده است تا در آن روش صحیح تعریف کردن و روش صحیح استدلال کردن بیان شود(۰/۵) تا از تعریف و استدلال اشتباه پرهیز نماییم.(۰/۲۵)					۱
۷	توسل به معنای ظاهری(۰/۲۵) زیرا منظور مادر به دلالت التزامی بود(۰/۲۵) اما کودک معنای مطابقی را برداشت کرد.(۰/۲۵)					۰/۷۵
۸	اشتراک لفظ					۰/۲۵
۹	(۱) تضمّنی – التزامی		(۲) مطابقی		(ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۱۰	سعدی: مفهوم جزئی از بین سایر مفاهیم یک مفهوم کلی نوشته شود. (ذکر هر مورد ۰/۲۵)					۰/۵
۱۱	(۱) عموم و خصوص من وجه		(۲) عموم و خصوص مطلق		(۳) تساوی (۴) تباین (ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۱
۱۲	موجود < جاندار < گیاه < درخت کاج یا موجود < جاندار < حیوان < زرافه (ذکر هر مورد ۰/۲۵)					۱
۱۳	تساوی – عموم و خصوص مطلق – عموم و خصوص من وجه (ذکر هر مورد ۰/۲۵)					۰/۷۵
۱۴	امام رضا(ع): جزئی		ضامن آهو: کلی (ذکر هر مورد ۰/۲۵)			۰/۵
۱۵	(۱) مفهومی		(۲) از طریق مصادیق		(۳) لغوی (۴) لغوی (ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۱
۱۶	(۱) مانع نیست		(۲) واضح نیست		(۳) جامع نیست (۴) مانع نیست (۵) دوری است (ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۱/۲۵
۱۷	(۱) استدلالی که در آن مقدمات، از نتیجه حمایت نسبی می کنند. (۲) مانند میز، آسمان آبی و هر مثال درستی که نوشته شود. (ذکر هر مورد ۰/۵)					۱
۱۸	یعنی تعریف باید جامع و مانع باشد.					۰/۵
۱۹	(۱) استقرای تعمیمی		(۲) استنتاج بهترین تبیین		(۳) استقرای تمثیلی (ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵

۰/۵	استقرای تعمیمی – ضعیف (ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۲۰
۰/۵	بیان دو تفاوت میان انسان و گردو(گردکان)، درست است.	۲۱
۰/۵	خودکشی و هر احتمال قابل قبولی نمره دارد.	۲۲
۱/۵	(۱) نگارشی کلمات (۲) ابهام در مرجع ضمیر (۳) اشتراک لفظ (۴) توسل به معنای ظاهری (۵) تعمیم شتاب زده (۶) تمثیل ناروا (ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۲۳
۱	(۱) مفهومی است که قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را دارد.(۰/۵) (۲) استدلالی که در آن مقدمات، ضرورتاً نتیجه را در پی دارند.(۰/۵)	۲۴
۲۰	جمع نمره «آرزومند موفقیت و سربلندی شما عزیزان»	